

Vize alınmasına aracılık hizmeti karşılığında alınan bedelin Kurumlar, Vergi Usul ve Katma Değer Vergisi Kanunları karşısındaki durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-4:2010-14001-20-718
Tarih	10.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-4:2010-14001-20-718

10/09/2011

Konu : Vize alınmasına aracılık hizmeti karşılığında alınan bedelin Kurumlar, Vergi Usul ve Katma Değer Vergisi Kanunları karşısındaki durumu

İlgide kayıtlı dilekçenizde; şirketinizin müşterileriniz için yabancı ülkelere vize alınmasına aracılık hizmeti faaliyetinde bulunduğu, verilen bu hizmet karşılığında vize aracılık hizmet bedeliyle birlikte adına vize alınan şahıslar için konsolosluk hesaplarına yatırılan bedellerin de tahsil edildiği ve kendilerinden tahsil edilerek vize alınan şahıslar adına yatırılan bu bedeller için ayrıca şirketinizden fatura talep edildiği belirtilerek, vize alınan şahıslar adına yatırılan söz konusu bedellerin gelir sayılıp sayılmayacağı, hangi hesaplarda izleneceği ve faturanın ne şekilde düzenleneceği hususlarında görüş talep edilmektedir.

A)KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükellefin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bilanço usulüne göre ticari kazancın tespiti ile ilgili 38 inci maddesinde ise, "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip ve sahiplerce;

1-İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir,

2-İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci madde hükümlerine uyulur." hükmüne yer verilmiştir.

Dilekçenizin tetkikinde; konsolosluklara vize başvurusu yapmak isteyen şirketlere vize aracılık hizmeti verdiğiniz ve başvurularını takip ettiğiniz, verdiğiniz bu hizmet karşılığında şirketlerden vize aracılık hizmet bedeliyle birlikte, adına vize alınan personeller için konsolosluk hesaplarına yatırılacak bedellerin ayrıca tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Buna göre, şirketinizin verdiği vize aracılık hizmeti karşılığında aldığı tutarlar ticari kazancın bir unsuru olduğundan, kurum kazancına dahil edilmesi gereken tutar, şirketinizin müşterilerden tahsil ettiği toplam tutar değil, sadece vize aracılık hizmetine isabet eden tutar kadar olacaktır.

B)VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır. Kanunun 231 inci maddesinin 5 numaralı bendinde de, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı, 232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia veya yaptıkları iş için fatura vermek, satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, şirketinizin, verdiği vize aracılık hizmeti karşılığında aldığı komisyon geliri üzerinden fatura düzenlemesi gerekmele birlikte tarafınızdan konsolosluklara ödenmek üzere tahsil edilen tüm vize ücretleri üzerinden fatura düzenlemesi halinde hasılatın tamamının gelir hesaplarında gösterilmesi gerekmektedir.

Ayrıca; 1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin Muhasebe Usul ve Esasları/V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları başlığı altında yer alan C-Hesap Planı Açıklamaları bölümünde belirtildiği üzere, ilgili hesabın borçlandırılması, "643- Komisyon Gelirleri"hesabının alacaklandırılması suretiyle kayıtlara alınması mümkün bulunmaktadır.

C) KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin vergiye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, aynı Kanunun 20 nci maddesinde, katma değer vergisi matrahının teslim ve hizmet işlemlerinin karşılığını teşkil eden bedel olduğu; bedel deyiminin, alıcının ödediği veya borçlandığı para, mal ve diğer şekillerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği; 24/b maddesinde ise ambalaj giderleri, sigorta, komisyon ve benzeri gider karşılıkları ile vergi, resim, harç, pay, fon karşılığı gibi unsurların matraha dahil olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede, elçilik ve konsolosluklara ödenen vize harçlarının ilgisine aktarılması amacıyla düzenlenen faturada ödenenharç tutarının birebir olarak yer alması halinde katma değer vergisi hesaplanmayacaktır. Ancak, düzenlenen faturada ödenen vize harcı tutarını aşan bir bedelin yer alması halinde, bu bedel firmanızın sunduğu hizmetin karşılığını teşkil edeceğinden, bu aşan kısım üzerinden genel oranda (%18) katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026